

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoSr/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5716215428
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5716215428.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci žalobcu: Mgr. U. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. L. X, U., právne zastúpeného spoločnosťou JUDr. STEHURA & partners, v.o.s., so sídlom Fraňa Kráľa 2080, Čadca, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 6Csr/1/2016-47 zo dňa 20. septembra 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobca **m á** voči žalovanému **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zrušil vo výroku špecifikovaný rozhodcovský rozsudok. Primárne vyhodnotil, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná v lehotách požadovaných/predpísaných zákonom č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (ďalej len ZoSRK). Následne posudzoval existenciu právomoci rozhodcovského súdu konať na základe rozhodcovskej zmluvy/doložky uzavretej medzi stranami sporu dňa 18.3.2014 (v zmysle intertemporálnych ustanovení aplikoval zákon č. 244/2002 Z.z.), pričom dospel k záveru, že uzatvorená rozhodcovská zmluva je neplatná, nakoľko sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Zdôraznil, že nebol viazaný skutkovým vymedzením dôvodov neplatnosti rozhodcovskej zmluvy žalobcom, s prihliadnutím na jeho právne postavenie spotrebiteľa. Mal za to, že posudzovaná rozhodcovská doložka spôsobuje (§ 53 ods. 1 OZ) značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Zdanlivo síce umožňuje riešiť spory vzniknuté medzi účastníkmi na príslušnom súde v súdnom konaní alebo rozhodcovskom konaní, avšak výber ponecháva na žalujúcej zmluvnej strane. Len na tejto strane záleží, či podá žalobu na rozhodcovskom súde, ktorý je v prípade jednostranného rozhodnutia žalovaného ako dodávateľa oprávnený vo veci konať. Napriek možnosti výberu medzi konaním na rozhodcovskom súde a všeobecnom súde, teda reálne neumožňuje spotrebiteľovi rozhodnúť o súde, ktorý bude jeho spor s dodávateľom prejednávať. V prípade, že dodávateľ podá žalobu na rozhodcovskom súde, ukladá spotrebiteľovi povinnosť podrobiť sa konaniu pred rozhodcovským súdom a nedáva mu možnosť výberu. Okrem toho rozhodcovská zmluva nebola medzi stranami osobitne vyjednaná, aj keď bola vyhotovená vo forme samostatnej rozhodcovskej zmluvy, predstavuje formulárovú zmluvu, do ktorej boli doplnené identifikačné údaje žalobcu a číslo zmluvy. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti jej zmeny obsahu a to je práve prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa spotrebiteľom predkladajú na podpis a majú vytvoriť dojem, že si ich vyžiadali sami spotrebiteľia. Spôsob

akým bola rozhodcovská doložka v rozhodcovskej zmluve v prejednávacom prípade koncipovaná a spotrebiteľovi predložená spolu s ostatnými podmienkami nesvedčí o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky, ale o skôr zámernom predkladaní zmluvných podmienok, ktorým žalovaný sledoval výlučne vyňať riešenie sporov vzniknutých zo zmluvy o úvere spod režimu súdnej kontroly. Rozhodcovská zmluva bola žalobcom podpísaná v rovnaký deň ako zmluva o revolvingovom úvere a teda nie v čase vyššej bdelosti po vzniku sporu, ale už na samotnom začiatku zmluvného vzťahu, kedy jej žalobca nemusel prikladať väčší význam, pretože žalobca bez pochyby primárne smeroval k uzatvoreniu úverovej zmluvy. Neobstojí argument žalovaného, že žalobca mohol od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť do 14 dní. Od spotrebiteľa totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby využil svoje právo na odstúpenie o zmluvy, ktorej uzavretie ani primárne nesledoval a nerozumie obsahu tejto zmluvy, nakoľko mu v súvislosti s ňou nebolo poskytnuté vysvetlenie zo strany žalovaného. Z dojednaní obsiahnutých v rozhodcovskej zmluve nevyplýva fakt, že odstúpenie od rozhodcovskej zmluvy nemá vplyv na platnosť zmluvy o revolvingovom úvere, tak ako to vo svojom vyjadrení tvrdil žalovaný.

2.Nadväzne, keďže rozhodcovská zmluva, z ktorej si rozhodcovský súd odvodzuje právo vo veci konať je absolútne neplatným právnym úkonom, rozhodcovský súd nemal právo konať vo veci a ním vydaný rozsudok je nulitým právnym aktom, ktorý nespôsobuje právne účinky.

3.Ďalej je podľa súdu prvej inštancie poskytnutý úver z dôvodu absencie viacerých zákonných náležitostí uvedených v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch bezúročný a bez poplatkov. Predovšetkým je v zmluve nesprávne uvedená RPMN, keďže v návrhu na uzavretie zmluvy (bod 5.) bola uvedená výška RPMN 70 % a v akceptácii návrhu (bod 6.) bola uvedená RPMN 67,03 %. Medzi účastníkmi zmluvy teda nedošlo k dvom platným vzájomným a obsahovo zhodným prejavom vôle v časti dojednaní RPMN. Keďže v zmysle § 44 ods. 2 OZ prijatie návrhu, ktorý obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia, alebo iné zmeny je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh, nedošlo k platnému dojednaniu RPMN. Zo strany žalovaného nebol bezvýhradne akceptovaný návrh žalobcu na uzavretie zmluvy v uvedenej časti.

4.Okrem toho v zmluve nie je uvedený ani údaj o dobe trvania zmluvy a o termínoch splatnosti jednotlivých splátok. Zmluva obsahuje len údaj o výške a počte splátok.

5.Na základe opísaného okresný súd uzavrel, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje k plneniu, ktoré je v rozpore so zákonom o spotrebiteľských úveroch a s ohľadom na rozoberané dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku sa už detailne nezaoberal ďalšou právnou argumentáciou žalobcu pre zrušenie rozhodcovského rozsudku.

6.Zároveň súd prvej inštancie poukázal na to, že spôsob doručovania rozsudku ako aj iných listín zo strany rozhodcovského súdu vyvoláva dôvodné pochybnosti o správnom procesnom postupe. Rozhodcovský súd si síce splnil povinnosť vykonať lustráciu v registri obyvateľov za účelom zistenia pobytu žalobcu, avšak napriek tomu, že žalobca mal zabezpečené preberanie zásielok na adrese doručovania, o doručovaní listín zo strany rozhodcovského súdu sa žiadnym spôsobom nedozvedel. Rozhodcovský súd pri doručovaní uplatnil fikciu doručenia podľa § 33 ods. 2 ZoSRK. Citované zákonné ustanovenie neukladá rozhodcovskému súdu povinnosť poštovú zásielku odosielať so službou „úložná doba“. Prvý pokus o doručenie rozhodcovského rozsudku žalobcovi bol vykonaný dňa 26.02.2016 (piatok) a opakované doručenie bolo vykonané dňa 29.02.2016 (pondelok), pričom zásielka bola rozhodcovskému súdu vrátená dňa 02.03.2016. Oba pokusy o doručenie boli neúspešné.

7.Podľa názoru okresného súdu nebolo úmyslom zákonodarcu stanoviť takýto spôsob doručovania v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Je oprávnené od žalobcu ako spotrebiteľa, bežnej fyzickej osoby, očakávať, že sa v tak krátkom časovom horizonte, kedy boli vykonané pokusy o doručenie zásielky, sa nebude nachádzať v mieste bydliska, resp. nebude mať zabezpečené preberanie zásielok, a to najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že poštový podnik doručuje bežné listové zásielky dopoludnia v pracovných dňoch, keď je prevažná väčšina ekonomicky produktívneho obyvateľstva v zamestnaní.

8.O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že plne úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

9.Napokon, nakoľko žalobe vyhovel v celom rozsahu a žalobca bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov, súd prvej inštancie v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení zaviazal žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 331,50 eur spojeného s podaním žaloby.

10. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný a domáhal sa zmeny napadnutého rozhodnutia v podobe zamietnutia žaloby. Okresnému súdu vytykal, že nevzal do úvahy žiadnu skutočnosť vyplývajúcu z obsahu rozhodcovskej zmluvy, predovšetkým vysvetlenie, že uzavretie rozhodcovskej zmluvy nie je povinné a teda nie je ani predpokladom pre získanie úveru (obsiahnuté v rozhodcovskej zmluve), resp. poučenie o možnosti odstúpenia od nej.

11. Nestotožnil sa ani so záverom súdu ohľadne individuálneho ne/dohodnutia dotknutej zmluvnej podmienky. V danej spojitosti poukázal na závery nálezu Ústavného súdu ČR vo veci III.ÚŠ 3725/13 zo dňa 10.4.2014, v zmysle ktorých typizácia aplikácie práva naberá v informačnej spoločnosti väčší význam, pričom problém ochrany spotrebiteľa nespočíva v zákaze takých dojednaní, ale možnosti riadne sa s nimi oboznámiť, v ich zreteľnom označení formulácii a možnosti ich po zrelej úvahe akceptovať, alebo odmietnuť, čo je predovšetkým otázkou informovania spotrebiteľa v predzmluvnej fáze. Podľa odvolateľa z rozsudku je nezistiteľné, čo žalobcovi bránilo si rozhodcovskú zmluvu preštudovať, či už pri jej uzavretí, alebo následne po jej uzavretí. V konaní tiež nebolo tvrdené ani preukázané, že by žalobca nemohol od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť v lehote 14 dní od jej uzavretia. Súd sa totiž nezaoberal obsahom rozhodcovskej zmluvy, konkrétne jej ustanovením, že k jej uzavretiu nemusí prísť, resp. spotrebiteľ od nej nemôže odstúpiť.

12. Za nesprávne považoval žalovaný tvrdenie súdu, že pokiaľ veriteľ nároky z rozhodcovskej zmluvy uplatní ako prvý, musí sa spotrebiteľ podriadiť rozhodcovskému súdu. Podľa odvolateľa totiž súd neplatnosť rozhodcovskej zmluvy hodnotí na základe skutočnosti, ktorá nastáva po jej uzavretí a to momentom podania žaloby rozhodcovskému súdu v rozhodcovskom konaní. Keďže neprijateľnosť znamená absolútnu neplatnosť právneho úkonu, je neprípustné, aby dôvod tejto neplatnosti nastal s okolnosťou, ktorá je v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy neistá. Okrem toho, pokiaľ zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní výslovne počítá s tým, že rozhodcovské konanie začne voči spotrebiteľovi na základe žaloby dodávateľa, zdá sa odvolateľovi neopodstatnené, že súd takýto postup považuje za neprípustný. V tejto spojitosti poukázal na niektoré závery aplikačnej praxe súdov SR, ktoré rozhodcovskú zmluvu opakovane posúdili ako platný právny úkon.

13. Ďalej odvolateľ napádal závery okresného súdu, že nedošlo k dohode o RPMN. Predmetný údaj totiž patrí medzi údaje, ktoré nemožno dohodnúť, ale sa uvedú. Okresný súd ani neuviedol právnu normu, na základe ktorej by bolo možné predpokladať, že tento údaj je možné dohodnúť. Z tohto pohľadu absentuje riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Okrem toho v čase podania žiadosti o úver žiadny dátum vyplatenia úveru známy nie je, preto sa údaj RPMN ani vypočítať nedá. Preto sa v bode 5 zmluvy uvádza predpokladaná RPMN, ktorá je informatívnej povahy. Ak však má byť dodržaný zákon ohľadne spôsobu výpočtu RPMN, potom sa musí vychádzať z reálnych údajov. Inými slovami, údaj RPMN nie je dohodnutý údaj, ale vypočítaný ukazovateľ. Zákon pritom určuje aj to, kedy sa má údaj vypočítať a to v čase uzavretia zmluvy o úvere a nie napríklad v čase podania žiadosti o úver. Ak by žalovaný neurčil údaj RPMN výpočtom podľa vzorca stanoveného zákonom v čase uzavretia zmluvy, porušil by zákon č. 129/2010 Z.z. Uvedené potvrdil aj Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 3Co/106/2016 zo dňa 3.11.2016.

14. Pokiaľ ide o otázku doručovania rozhodcovského rozsudku, v konaní nebolo preukázané, že by Stály rozhodcovský súd nepostupoval podľa zákona č. 335/2014 Z.z. Naopak, dodržal ustanovenie § 33 ods. 2 predmetného zákona, keď zákon neurčoval povinnosť doručovať zásielku s poznámkou „uložná doba“. Podľa odvolateľa súd nie je oprávnený určovať iné podmienky, či povinnosti pri doručovaní, ako stanovuje zákonná úprava. Skutočnosť, že si žalobca zabezpečil preberanie zásielok alebo nie, nie je právne relevantným dôvodom pre spochybnenie postupu rozhodcovského súdu pri doručovaní.

15. V písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobca požadoval rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Mal za to, že boli splnené podmienky pre zrušenie rozhodcovského rozsudku. I keď rozhodcovská zmluva bola na samostatnej listine, jej podmienky neboli individuálne dojednané, ale boli vopred formulované a pripravené žalovaným. Je podľa neho evidentné, že ak by rozhodcovskú zmluvu neuzatvoril, nebol by zo strany žalovaného poskytnutý úver. Navyše nemal ani inú možnosť ako vybrať si „alternatívne vyriešenie“ prípadných sporných práv, aby mu bol poskytnutý úver. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o vyjednanú zmluvnú podmienku, je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je aj daný prípad. Vychádza sa totiž z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciú silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situáciu vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Rozhodcovská zmluva je neplatná aj v prípade, že obsahuje „alternatívu“ medzi právomocou rozhodcovského súdu a všeobecným súdom (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/237/2013 z 30.9.2015). Ak je teda

považovaná rozhodcovská zmluva za neprijateľnú zmluvnú podmienku, je zo zákona neplatná, a teda nie je daná právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť spor.

16.Okrem toho žalovaný v predmetnej zmluve uviedol chybný údaj o RPMN. Do jeho výpočtu totiž nezahrnul poplatok za možnosť odkladu splátok úveru, pričom tieto poplatky skryl pod samostatnú dohodu o poskytnutí služby, čím mu následne znemožnil dosiahnuť reálnu predstavu o poskytnutom úvere, zodpovedajúcu skutočnosti, čo je mimoriadne nekalá obchodná praktika.

17.Žalobca dodal, že spotrebiteľská zmluva podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch musí obsahovať aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úroku a iných poplatkov, pričom predmetná terminológia sa viaže ku každej z uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, teda istine, úrokom a iným poplatkom.

18.V písomnom stanovisku k vyjadreniu žalobcu žalovaný opätovne poukázal na nález českého Ústavného súdu sp. zn. III.ÚS 3725/13. Ďalej uviedol, že RPMN sa nepočíta z celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, ale z celkových nákladov, čo je podstatný rozdiel. Dohoda o poskytnutí služby nie je podmienkou ani predpokladom pre vznik zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je podpísaná osobitne, odplata v zmysle Dohody o poskytnutí služieb sa preto nezapočítava do celkových nákladov, ani do výpočtu RPMN.

19.Pokiaľ ide o argumentáciu o povinnosti uviesť sumu istiny, úroku a iných poplatkov, žalovaný zdôraznil, že zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje uvádzanie spôsobu započítania splátky úveru na istinu úroky a iné poplatky len v prípade, ak je úver úročený viacerými úrokovými sadzbami. Okolnosť, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí obsahovať uvádzanie poradie splátok na istinu, úrok a poplatky, konštatoval aj Súdny dvor EÚ. Ak by zákonodarca sledoval, aby zmluva obsahovala rozpis splátky na časť istina, úrok, a vo vzťahu ku každej zložke by bolo nutné uvádzať termín splatnosti či počet splátok, potom by zákonná úprava práva spotrebiteľa vyžadovať si amortizačnú tabuľku nemala žiadny význam, keďže by bola už súčasťou zmluvy. Uvedené podporuje aj novela zákona č. 129/2010 Z.z. schválená dňa 12.10.2017, v ktorej sa právna norma v časti „a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahrádza slovným spojením „frekvencia splátok a“.

20.Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

21.Súd prvej inštancie síce (správne) odcitoval (celé) znenie § 45 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, obsahujúce výpočet možných dôvodov zrušenia rozhodcovského rozsudku, v rámci svojho odôvodnenia však skutkové zistenia nesubsumoval pod žiadny/konkrétny z takto (všeobecne) vymedzených dôvodov. Odvolací súd tu zdôrazňuje, že konanie na súde prvej inštancie a na odvolacom súde tvorí jeden celok. Z daného prístupu vychádza tak Európsky súd pre ľudské práva, ako aj Ústavný súd SR pri zaujímaní stanoviska, či postupom súdu v konkrétnej veci došlo k odňatiu možnosti účastníkovi konať pred súdom, resp. mu bolo odopreté právo na súdnu ochranu. Inými slovami, odvolací súd je oprávnený korigovať určité nedôslednosti v postupe a v rozhodnutí súdu prvej inštancie bez toho, aby prvoinštančné rozhodnutie muselo byť vždy zrušené. Uvedené zodpovedá i právnej konštrukcii civilného sporového súdneho odvolacieho konania, ktoré nie je budované na kasačnom princípe (na rozdiel napríklad od konania v správnom súdnictve).

22.Ďalej odvolací súd poukazuje na znenie § 296 CSP, v zmysle ktorého spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú.

23.Súčasne platí, že z hľadiska procesnej ekonómie postačuje pre verifikovanie vecnej správnosti meritórneho výroku napadnutého rozsudku zistenie (odvolacieho súdu) o opodstatnenosti jedného/ktoréhokoľvek zo samostatných dôvodov pomenovaných/označených okresným súdom. Odvolací súd len pre úplnosť pripomína ustálené závery aplikačnej praxe súdov SR (ako i ESLP; napr. Ruiz Torija c. Španielsko), v zmysle ktorých sa nevyžaduje, aby súd dal odpoveď na každý argument strany, t.j. i na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný.

24.Rozvinúc opísané východiská sa krajský súd v celom rozsahu stotožňuje s argumentáciou žalobcu (bod 16 tohto odôvodnenia) o nesprávnom uvedení údajov o RPMN v dotknutej zmluve o spotrebiteľskom

úvere z dôvodu nezapočítania (do celkových nákladov) poplatku za možnosť odkladu splátok úveru. Údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov je totiž pre spotrebiteľa dôležitým údajom z hľadiska jeho vedomosti o nákladovosti úveru. Účelom zadefinovania údaju o RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere ako obligatórneho je, aby spotrebiteľ mal možnosť porovnať tento údaj s priemernou výškou RPMN od všetkých poskytovateľov úverov pre obdobné typy úverov, resp. s konkrétnou výškou RPMN u iných poskytovateľov úverov; t.j. posúdiť, či poskytovaný úver je (na základe tohto porovnania) pre neho výhodný alebo nie. Absencia daného údaju v zmluve znemožňuje spotrebiteľovi posúdiť výhodnosť jemu poskytovaného úveru. Preto je z hľadiska ochrany spotrebiteľa namiesto požiadavka na správnosť (aj v zmysle pravdivosť) tohto údaju.

25. Podstatou žalobcom predostretého argumentu je práve myšlienka, že výška RPMN (v rozsahu uvedenom žalovaným) nezodpovedá skutočným nákladom na poskytnutý úver v dôsledku nezapočítania odplaty za poskytnutie služby spočívajúcej v odklade splatnosti splátok. Dôsledkom takéhoto nesprávneho uvedenia obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (fakticky rovnakým ako v prípade žiadneho nevymedzenia RPMN) je potom bezúročnosť posudzovaného úveru. Odvolací súd v tejto spojitosti dáva do pozornosti rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci Pereničová a Perenič, v zmysle záverov ktorého nesprávnu informáciu o celkových (nižších než v skutočnosti) nákladoch na úver možno považovať za klamlivú praktiku. Zároveň RPMN nepredstavuje vyjadrenie ceny alebo odmeny za konkrétnu službu alebo tovar, preto nie je naň uplatniteľná výnimka z preskúmania v zmysle čl. 4 bod 2 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

26. Z obsahu vymedzenia práv a povinností zmluvy o odklade splátok je zjavné, že jej predmet nemá charakter samostatnej zmluvy. Už len samotná skutočnosť, že dodávateľ by jednotlivé ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy (navyše vopred naformulované výlučne ním) „vyňal“ zo štandardnej zmluvy (napr. o úvere) a označil ich ako samostatné zmluvy, za účelom zvýšenia odplaty vyžadovanej od spotrebiteľa, (minimálne) vykazuje znaky konania rozporného s dobrými mravmi. Odhliadnuc od evidentnej nekalosti/nevýhodnosti podmienok poskytnutia dotknutej „služby“ pre spotrebiteľa (ak by dlžník takúto dohodu neprijal a sumu rovnajúcu sa odplate uhradil pri podpise zmluvy, išlo by o úhradu s výrazným znížením zostatku istiny, takáto dohoda zjavne len zneužíva tieseň dlžníka a jeho záujem získať úver, pričom veriteľom je skrývaná snaha o zvýšenie „výnosnosti“ úveru za poplatok za službu maximálne nevýhodnú pre dlžníka), je nepochybné, že náklady súvisiace s touto „službou“ boli známe už v čase uzavretia zmluvy. Nič teda nebránilo ich zahrnutiu do výpočtu celkových nákladov úveru. Odvolateľom predostretý (gramatický) výklad ustanovenia §-u 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z., založený na tvrdení, že predmetná služba nie je podmienkou získania úveru je svojim formalizmom v príkrom rozpore s celkovým zmyslom právnej úpravy ochrany spotrebiteľa. Tá je založená na pozitívnom záväzku Slovenskej republiky z medzinárodnej zmluvy o fungovaní Európskej únie prispievať aktívnou ochranou (slabšieho) spotrebiteľa k vyššej kvalite života ľudí v európskom hospodárskom priestore ako jednej z hlavných politík Európskej únie.

27. Odvolací súd zdôrazňuje, že žalovaný v konkrétnostiach súdnej veci nepreukázal, že v procese uzatvárania zmluvy o úvere skutočne nedošlo k viazaniu jej uzatvorenia na predmetnú „službu“. Je totiž plne legitímnou pochybnosť, či by spotrebiteľ uzavrel takto enormne jednostranne nevýhodnú dohodu, pokiaľ by mu pri kontraktácii boli poskytnuté kvalifikované informácie a vysvetlenia, na základe ktorých by sa rozhodoval pri úplnej autonómii vôle. Podľa názoru krajského súdu žalovaný formálne prezentuje možnosť voľby, no reálne praktická neoddeliteľnosť je súčasťou širšej praktiky s cieľom zakryť pravú výšku RPMN. Takéto konanie veriteľa vo svojich dôsledkoch smeruje k neprimeranému pôsobeniu na spotrebiteľa, aby prijal ďalšie záväzky, prostredníctvom ktorých si (veriteľ) zabezpečuje takú výšku návratnosti úveru, ktorá je v rozpore s právnymi predpismi.

28. Okrem toho smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS vo svojom článku 19 vymedzuje výdavky (predovšetkým náklady na vedenie účtu, na ktorom sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpanie, náklady na používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpanie a ostatné náklady na platobné transakcie) a podmienky, za ktorých je možné označené výdavky pri stanovení celkových úverových nákladov za účelom výpočtu RPMN vynechať. Takéto výnimky z výdavkov zahrnutých do celkových nákladov musia byť vykladané striktnie (až zužujúco) za účelom poskytnutia čo najvyššej miery ochrany spotrebiteľa pri stanovovaní RPMN.

29. Nad bezprostredne nevyhnutný rámec je žiaduce dodať, že za nekalú (v zmysle rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ) je potrebné považovať praktiku, ktorá vytvára dojem, že ponúka spotrebiteľovi vedľajšiu službu, pričom však odplata za túto službu je súčasťou celkových úverových nákladov spotrebiteľa a veriteľ ňou v skutočnosti podmieňuje poskytnutie spotrebiteľského úveru. Nekalou obchodnou praktikou je tiež prezentovanie zmluvy o spotrebiteľskom úvere a druhej zmluvy ako

nezávislých transakcií. Napokon, aj samotná neprimeranosť odmeny za službu, ktorá nie je hlavným predmetom zmluvy (bližšie rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Kásler a Káslerné Rábai), môže za určitých podmienok (pri neposkytnutí jasných a zrozumiteľných informácií) spôsobovať nekalosť obchodnej praxe. Uvedené vychádza z požiadavky transparentnosti zmluvných podmienok, ktorá nemá byť obmedzená len na jej zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska. Naopak, musí sa chápať široko, t.j. tak, aby spotrebiteľ bol schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré pre neho zo zmluvy vyplývajú. Systém ochrany zavedený smernicou 93/2013/ EHS totiž vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s podnikateľom/dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení.

30. Možno preto uzavrieť, že odplata za „Dohodu o poskytnutí služby“ je/mala byť súčasťou celkových nákladov - v podobe RPMN - poskytnutého úveru. V zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedený údaj o RPMN je teda nesprávny (ako konštatoval hoci z iných dôvodov aj okresný súd), čo zákon sankcionuje následkom bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Minimálne v súvislosti s touto skutočnosťou (jej ignoráciou/prehliadnutím) rozhodcovský rozsudok rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, čo malo vplyv na výsledok sporu. Nadväzne je naplnený zákonný dôvod - § 45 ods. 1 písm. i/ zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní - pre zrušenie rozhodcovského rozsudku. Krajský súd preto napadnutý rozsudok v meritórnej časti potvrdil.

31. O nároku na trovy odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Odvolateľ - žalovaný nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu vznikla povinnosť nahradiť protistrane odvolacie trovy v plnom rozsahu. O konečnej/konkrétnej výške týchto trov (po posúdení uplatnených trov v zmysle hľadísk uvedených v § 251 CSP) rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

32. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.